

Studiegids 23/24

Jaar 2, BT3: ontwerpen van adaptief onderwijs

Inhoud

Inhoud.....	1
Voorwoord	2
1 Uitgangspunten van het studieprogramma	3
1.1 Plaats van onderwijsseenheden van het betreffende studiejaar in het totale programma periode 5 en 6.....	7
2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap.....	8
2.1 Studieloopbaanbegeleiding.....	8
2.2 Professionele leergemeenschap.....	9
2.3 Onderzoek.....	9
2.4 Toetsing.....	9
3 Studieonderdelen Periode 5	10
3.1 Werkplekieren.....	10
3.2 Rijke opdracht - Onderzoek naar verschillen	12
3.3 Kennisbasis Nederlands BT3.1.....	23
3.4 Kennisbasis Pedagogiek BT3.1.....	25
4 Studieonderdelen Periode 6	28
4.1 Werkplekieren.....	28
4.2 Rijke opdracht – Omgaan met verschillen.....	30
4.3 Kennisbasis Rekenen-wiskunde BT3.2.....	38
4.4 Kennisbasis Natuur en Techniek BT3.2	40
Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen	44
Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO	44
Nuttige adresgegevens	49

Voorwoord

Beste student,

Dit is de studiegids van semester 1 van jaar 2 van Hogeschool IPABO. In deze gids vind je informatie over het studieprogramma. Per studieonderdeel wordt kort en bondig beschreven wat de inhoud is, aan welke doelen gewerkt wordt, welke literatuur je moet bestuderen, hoe groot de studielast is en hoe het onderdeel getoetst wordt. Ook kun je lezen hoe je begeleid wordt tijdens je studie. De programmagebieden die steeds aan bod komen zijn: het werkplekleren (stage), het basisprogramma, de kennisbasis en het verdiepingsprogramma. Voor de studieonderdelen die bij het keuzeprogramma horen, is een aparte gids geschreven.

Gebruik deze studiegids om de noodzakelijke informatie per studieonderdeel terug te vinden. Hierdoor krijg je zicht op hoe je studie is opgebouwd en wat de kern is van elk studieonderdeel. Tijdens de lessen en de bijeenkomsten op de opleiding word je verder geïnformeerd en geïnspireerd over de manier waarop je elk studieonderdeel kunt vormgeven.

We wensen je dit semester veel succes met je studie!

Het docententeam van Hogeschool IPABO

1 Uitgangspunten van het studieprogramma

Het curriculum van de pabo opleiding binnen Hogeschool iPabo bestaat uit vier doorlopende programmagebieden:

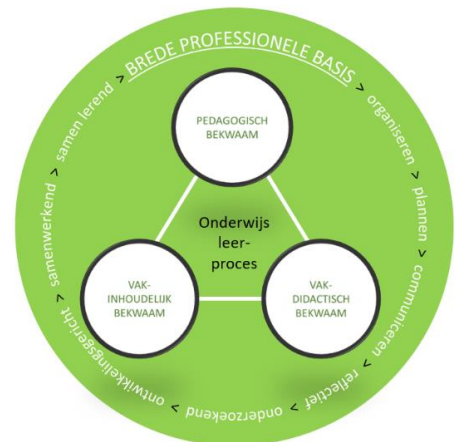
1. Het competent handelen op de werkplek. Deze leerlijn staat centraal in het opleidingstraject.
2. Het basisprogramma. Deze leerlijn vindt plaats op de opleiding en in de vorm van zelfstudie. Er is aandacht voor de eigen werkervaringen en eigen onderwijsbehoeften. Het accent ligt op pedagogisch, didactisch en reflectief handelen.
3. De kennisbasis. Hierin staat de vakinhoud van een vak centraal.
4. De keuzeprogramma's. Met de keuzeprogramma's kiezen wij ervoor om jou als student meer eigen regie te geven over je studie en ruimte te maken voor jouw eigen interesses en leervragen. Deze keuzeprogramma's volg je vaak met studenten uit verschillende jaargroepen.

In de volgende paragrafen wordt ieder programmagebied in zijn algemeenheid toegelicht. In onderstaand overzicht kun je zien hoe we de opleiding hebben ingedeeld en wat we per fase van een student verwachten. Om de studeerbaarheid te verhogen hebben we elk semester opgedeeld in twee periodes. Elke periode duurt 9 à 10 weken. Naast lesweken zijn er toetsweken en voor de voltijdopleiding ook stageweken. De majorfase hebben we opgedeeld in vier beroepstaken en de minorfase in vier minoren.

		Semester 1	Semester 2
Majorfase	Jaar 1 Fase: Opleidingsbekwaam	Beroepstaak 1 Periode 1 en 2	Beroepstaak 2 Periode 3 en 4
	Jaar 2 Fase: Minorbekwaam	Beroepstaak 3 Periode 5 en 6	Beroepstaak 4 Periode 7 en 8
Minorfase	Jaar 3 Fase: Werkplekbekwaam	Minor 1 Periode 9 en 10	Minor 2 Periode 11 en 12
	Jaar 3 Fase: Werkplekbekwaam	Minor 3 Periode 13 en 14	Minor 4 Periode 15 en 16

Voor elk studieonderdeel in deze gids krijg je studiepunten (EC). We werken met onderwijseenheden van minimaal 3 EC. Dat betekent ook dat we zowel in de major- als de minorfase voor een groot deel met een vakoverstijgend programma werken, waarin de verschillende vakken rondom een gezamenlijk thema worden aangeboden.

Het studieprogramma zit zo in elkaar dat je werkt aan de bekwaamheidseisen voor leerkrachten. Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch invulling kan geven aan het beroep leraar basisonderwijs. Een bekwame leraar is ook deelnemer aan een professionele (onderwijs)-leergemeenschap. Deze vormt hij met zijn collega's.

Figuur 1: Bekwaamheidsprofiel leerkracht basisonderwijs, bewerkt model, bron: Onderwijscoöperatie, 2012

Binnen Hogeschool IPABO zijn de landelijke bekwaamheidseisen (LBHE) leidend in het curriculum. Onderstaande lijst van eisen staat centraal in BT3: ontwerpen van adaptief onderwijs. De codes komen terug in de verschillende beoordelingsformulieren onder het kopje BHE.

De volledige lijst van LBHE vind je in Bijlage 1: Landelijke Bekwaamheidseisen. Daarin is duidelijk hoe de leerlijn er per bekwaamheidseis uit ziet.

Met het studieprogramma kiezen we er ook voor om jou als student meer eigen regie te geven en ruimte te maken voor jouw eigen interesses en vragen. Dat kan zowel bij het werkplekleren als in het basisprogramma, maar het meest duidelijk zie je dat terug bij de keuze- of verdiepingsprogramma's in de major- en minorfase en bij de specialisaties in de minorfase. Voor de keuze- of verdiepingsprogramma's zijn aparte studiegidsen samengesteld.

CONTEXTEN BEKWAAMHEIDSEISEN

Het leerproces van jou als student tot beginnend leerkracht basisonderwijs staat steeds centraal in het studieprogramma. Je ziet hieronder hoe dat per fase en per jaar wordt opgebouwd.

Opleidingsbekwaam (eind jaar 1)

In de opleidingsfase opleidingsbekwaam voert de student leeractiviteiten uit, waarin hij zich vakinhoudelijk heeft verdiept. Hij houdt daarbij rekening met de gegeven startsituatie van en de verschillen tussen leerlingen. De leeractiviteiten verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- onder coaching en verantwoordelijkheid van de mentor;
- de leeractiviteiten zijn een variatie in werkvormen;
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep en op informele contacten met ouders. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Minorbekwaam (eind jaar 2)

In de opleidingsfase minorbekwaam is de student in staat om, onder begeleiding van de mentor en op basis van een groepsplan, onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. De student kan daarbij in de uitvoering rekening houden met de verschillen in de groep door af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeften van zijn groep.

De student kan een sfeer neerzetten tijdens de leeractiviteiten, waarin de leerlingen rekening (leren) houden met elkaar. De student heeft daarbij zicht op zijn eigen communicatief gedrag en dat van de leerlingen onderling in zijn groep. De student herkent de basisbehoeften bij leerlingen en houdt hier rekening mee.

Dit verricht de student in de volgende context op zijn stage:

- onder gedeelde verantwoordelijkheid van de mentor;
- stimulerend en (bege)leidend;
- een dagdeel;
- tijdens leeractiviteiten met een variatie in werkvormen en aandacht voor de verschillende onderwijsbehoeften. Hierbij woont de student ook enkele gesprekken in formele setting met ouders bij;
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Werkplekbekwaam (eind jaar 3)

Op niveau van werkplekbekwaam voert de student leeractiviteiten in de stage uit, waarbij de student laat zien dat hij zijn handelen afstemt op de visie van de school en die kan onderbouwen op basis van theorie. De student is in staat om voor een werkdag, volledig zelfstandig en op basis van een groepsplan alle onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep, ook met die van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

De leeractiviteiten verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- gecoacht door de mentor;
- stimulerend, leidend en begeleidend;
- werkt op basis van een passende vorm van sturing;
- binnen de groep aandacht voor verschillen en extra zorg bieden aan een kleine groep leerlingen;
- in deze fase heeft de student enige inbreng in formele oudercontacten onder toezicht van zijn mentor;
- als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Startbekwaam (eind jaar 4)

Op niveau van startbekwaam voert de student gedurende een aantal weken, bestaande uit vijf opeenvolgende werkdagen, volledig zelfstandig onderwijs uit. Dit doet hij voor verschillende onderwijsactiviteiten op planmatige en beredeneerde wijze. Het gegeven onderwijs is hierbij inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord. Dit voert hij uit voor een (leeftijds)groep naar keuze, rekening houdend met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep. Over de voortgang van de onderwijsprocessen en de opbrengsten bij kinderen kan hij rapporteren aan en in gesprek gaan met collega's en ouders op basis van een analytisch zicht op de ontwikkeling en het leren van kinderen en het eigen professionele aandeel hierin.

De activiteiten verricht hij in de volgende context op zijn stage:

- zelf verantwoordelijk;
- de complete weken: gedurende vijf opeenvolgende werkdagen;
- stimulerend, leidend en begeleidend;
- werkt op basis van een passende vorm van sturing;
- leeractiviteiten zijn gericht op de groep als heterogene groep;
- de student is in staat om onder supervisie van de mentor zelfstandig oudergesprekken te voeren;
- als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Tabel 1: Bekwaamheidsniveau per context opleidingsfase

1.1 Plaats van onderwijseenheden van het betreffende studiejaar in het totale programma periode 5 en 6

Jaar 2 semester 1 BT3: ontwerpen van adaptief onderwijs	
Periode 5	Periode 6
Kern: Onderzoek naar verschillen	Kern: Omgaan met verschillen
Werkplekieren: 3 EC Middenbouw: groep 3-4	Werkplekieren: 3 EC Middenbouw: groep 3-4
Basisprogramma: 6 EC Deelnemende vakken: NE N&T BEVO Hands RE MU	Basisprogramma: 6 EC Deelnemende vakken: NE PE RE LEV ICT OJW
Verdiepingsprogramma: 3 EC Keuzeprogramma	Verdiepingsprogramma: 3 EC Keuzeprogramma
Kennisbasis: 3 EC NE PE	Kennisbasis: 3 EC RE N&T
Totaal: 15 EC	Totaal: 15 EC

2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap

Op de Hogeschool IPABO word je op twee manieren begeleid bij het studeren: via studieloopbaanbegeleiding (SLB) en in de professionele leergemeenschap (PLG).

2.1 Studieloopbaanbegeleiding

De studenten en de studieloopbaanbegeleider vormen samen een klas. In deze klas krijgt het studieverloop van zowel de groep als van de individuele student de aandacht.

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) heeft tot doel om:

1. de studievoortgang van de studenten te volgen en programma-gerelateerde blokkades weg te nemen;
2. opleidingsprocessen (voor) te bespreken en te evalueren;
3. een sociaal netwerk te creëren;
4. de ontwikkeling te stimuleren van de brede professionele basis van studenten en;
5. aandacht te besteden aan de persoonsvorming en socialisatie van studenten.

Tijdens SLB-bijeenkomsten staan de onderwijsbehoeften van studenten centraal. De studenten zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces(sen) en stellen zich actief, collegiaal en constructief op. De studieloopbaanbegeleider begeleidt het leerproces op adaptieve wijze: hij sluit aan bij de opleidingsfase, de dynamiek in de groep en de behoeftes van individuele studenten of van de hele groep. De studieloopbaanbegeleider kan een sturende rol op zich nemen, maar hij streeft naar een meer begeleidende en coachende rol.

Ten aanzien van de brede professionele basis wordt tijdens de eerstejaars SLB-bijeenkomsten aandacht besteed aan:

1. leer- en ontwikkelingsdoelen formuleren;
2. reflectief leren;
3. een nieuwsgierige en onderzoekende houding aannemen (vragen formuleren en daar antwoorden op formuleren vanuit verschillende perspectieven);
4. professionaliseren in samenwerking en communicatie.

2.2 Professionele leergemeenschap

Op IPABO werk je regelmatig samen in professionele leergemeenschappen (PLG). Het is een vorm van sociaal leren waarbij je in kleine groepen gezamenlijke leeractiviteiten onderneemt.

In het eerste jaar staat dit vooral in het teken van leren samenwerken, elkaar motiveren en stimuleren, feedback leren geven en ontvangen en samen studeren. In het tweede jaar worden opdrachten complexer en onderneem je vaker onderzoeks- en ontwerpactiviteiten, waarbij je elkaars input en de input van experts nodig hebt. In de majorfase in het eerste en tweede jaar word je hierbij intensief begeleid door de vakdocenten van het basisprogramma. Uiteindelijk leer je in de minorfase in het derde en vierde jaar om zelfstandig in een volwaardige PLG te functioneren.

Het kan ook zijn dat je tijdens werkplekleren in een PLG werkt, bijvoorbeeld op de opleidingsscholen in het kader van Samen Opleiden. Je werkt dan samen met studenten uit verschillende jaargroepen, waarbij de leeromgeving en vraagstukken van de stageschool centraal staan.

2.3 Onderzoek

Gedurende de opleiding krijgen studenten de kans om hun professionele onderzoekende houding verder te ontwikkelen. Het gaat hierbij niet om een lineair proces maar om een voor ieder student ander pad langs belangrijke ervaringen. De onderzoekslijn van Hogeschool IPABO onderscheidt drie dimensies waarop de student groei kan laten zien. Ten eerste gaat het om de zich ontwikkelende attitude van de student. Ten tweede om de ontwikkeling van de systematische aanpak van problemen en vragen. En ten slotte om de verwerving van steeds specifiekere en meer specialistische contextgebonden kennis, vaardigheden en attitudes. Met de onderzoekslijn werken de studenten aan de ontwikkeling van de brede professionele basis (bekwaamheidseis).

2.4 Toetsing

Bij de modulebeschrijvingen wordt steeds aangegeven op welke manier de toetsing van elke module plaatsvindt. Modules worden afgesloten met bijvoorbeeld een verslag, een presentatie of een mondeling gesprek. Hiervoor zijn leerdoelen opgesteld en een aantal voorwaardelijke criteria. Bij de beoordeling van de leerdoelen worden de beoordelingscriteria met de schaal 'voldoende niveau' en 'hoogwaardig niveau' gebruikt.

Naast deze toetsvorm worden er ook digitale kennistoetsen afgenomen. Na het maken van deze toets krijg je een percentage te zien. Dit geeft je een inschatting van hoe je de toets hebt gemaakt. Nadat alle studenten de toets hebben gemaakt, analyseert de toetscommissie de vragen en bepaalt zij de cesuur. Op de publicatiedatum – te vinden in het toetsrooster – wordt je definitieve cijfer bekend.

Elk jaar heb je twee mogelijkheden om de toets te maken: de eerste kans en een herkansing. De data dat de toetsen worden afgenomen of moeten worden ingeleverd zijn te vinden op het portaal van IPABO onder 'toetsrooster'. Je vindt bijzonderheden met betrekking tot de toetsing ook terug bij de modulebeschrijvingen onder 'afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toets' en 'innamecondities toets'.

Als één van de voorwaardelijke criteria niet in orde is, wordt het verslag wel inhoudelijk nagekeken, maar volgt een onvoldoende (3,0). Tijdens de volgende mogelijkheid kan de toets opnieuw worden ingediend of afgenomen.

3 Studieonderdelen Periode 5

3.1 Werkplekleren

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Stage BT3 (middenbouw 3-4) WPA BT3 2122LBO-WPA-BT3	2023-2024	5 en 6	Werkplekleren	6 EC	N.v.t.

INHOUD STUDIEONDERDEEL: WERKPLEKLEREN

Leren in de praktijk op de basisschool vormt een essentieel onderdeel van je opleiding. Op de werkplek bereid je je voor op het beroep leerkracht basisonderwijs. Je ervaart daar wat het vak leraar basisonderwijs betekent en wat erbij komt kijken.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1, 2.2)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan. De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4, 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.
Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7, 2.8)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën; De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.

Brede professionele basis (2.9, 2.10, 2.11)	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). • De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden. • De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking. • De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven. • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.
--	--

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
N.v.t.			

Verantwoording studielast	
Stagedagen	14 dagen (112 uur)
Vorbereiding en evaluatie	48 uur
Toetsing	8 uur

Leerdoelen
Zie Beoordelingsformulier WPA 2023-2024

Uitwerking toetsvormen
WPA (werkplekassessment)

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toets

Het WPA wordt beoordeeld door een schoolopleider.

3.2 Rijke opdracht - Onderzoek naar verschillen

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
BT 3.1 Onderzoek naar verschillen BASIS BT3.1 2122LBO-BP-BT3.1	2023-2024	5	BP	6 EC	HC, WC, PLG

INHOUD STUDIEONDERDEEL RIJKE OPDRACHT: ONDERZOEK NAAR VERSCHILLEN

Tijdens deze periode ga je onderzoek doen naar verschillen tussen leerlingen. Je verdiept je in landelijke leerlijnen, je maakt de koppeling met leerlijnen in methodes en je bestudeert hoe individuele leerlingen zich ontwikkelen op deze leerlijnen.

Om verschillen tussen leerlingen te onderzoeken, maak je gebruik van verschillende methodes: je bevrageet jouw mentor over de leerlingen in de klas, je bestudeert de gegevens in het leerlingvolgsysteem, je bekijkt het leerlingenwerk, je observeert leerlingen gedurende de dag en je praat met leerlingen. In een presentatie schets je een gedifferentieerd beeld van de groep. Daarbij benoem je wat de verschillende niveaus en niveaugroepen in de klas zijn voor de deelnemende vakgebieden. Je vult dit aan met relevante onderwijskundige informatie. Bij het bestuderen van de leerlijnen kijk je zowel naar de landelijke leerlijnen (SLO) als de leerlijnen van de methodes die op jouw werkplekleren-school worden gebruikt. Je onderzoekt daarbij hoe de leerlingen zich ontwikkelen binnen deze leerlijn. Je kunt dit beschrijven op drie ontwikkelingsniveaus. Ook onderzoek je welke activiteiten en oefeningen in de lessen van de methode verwerkt zitten om een doel te bereiken.

Daarbij breng je in kaart welke overeenkomsten en verschillen er zijn tussen de niveaugroepen en evt. individuele, zeer opvallende, leerlingen. Deze activiteiten voer je uit voor de vakken taal, rekenen-wiskunde en tenminste één van de andere vakken.

Naast verschillen tussen leerlingen, krijg je ook te maken met verschillen tussen jouw mentor(en) en jijzelf. Welke leerkrachtkwaliteiten herken je bij jouw mentor, die je zelf wilt ontwikkelen of versterken? Waarin wijk jij, al dan niet bewust, af van jouw mentor? Wat maakt jou anders dan andere leerkrachten?

In de werkplekleren-klas geef je van alle bij de rijke opdracht betrokken vakken ten minste één les. Daarbij verwoord je in het LBF bij de beginsituatie welke verschillen tussen leerlingen bij deze les van belang zijn. Dit heeft tot gevolg dat je de beginsituatie bij iedere les aanpast.

Deze periode krijg je ideeën, beelden, theorie e.d. aangereikt vanuit zes vakken:

- taal;
- rekenen-wiskunde;
- natuur en techniek;
- beeldende vorming;

- handschrift;
- muziek.

INFORMATIE PER VAK

Taal

In groep 3 en 4 maakt het (aanvankelijk) lees- en spellingonderwijs een groot deel uit van het dagelijkse lesprogramma. Met name wanneer je in groep 3 stage loopt, zul je zien dat er vanuit het spelend leren (groep 1 / 2) een overgang is naar het meer formele leren. Deze periode leer je hoe het aanvankelijk lees- en spellingproces verloopt en hoe je dit begeleidt. Je gaat je verdiepen in de landelijke leerlijnen ten aanzien van technisch lezen, bijvoorbeeld in die van het SLO of van het Expertisecentrum Nederlands. Realiseer je dat je met nog jonge kinderen werkt, en houd o.a. rekening met hun belevingswereld en bewegingsdrang. Je leert ontwikkelingskansen te benutten door te leren zien en aan te sluiten op wat jonge kinderen nodig hebben.

Tijdens je stage zul je erachter komen dat er grote onderlinge verschillen zijn tussen de leerlingen in je groep. Sommige leerlingen kennen nog maar een paar letters, terwijl andere al woordjes of zelfs boekjes lezen. Door in gesprek te gaan met je mentor, te observeren, kennis te maken met verschillende toetsen en door te kijken naar gegevens uit het LVS zul je je een goed beeld kunnen vormen van de beginsituatie van jouw groep en kun je hier verschillende instructieniveaus aan koppelen (instructiegevoelig, -afhankelijk en -onafhankelijk). In periode 4 maak je vanuit deze beginsituatie een vertaalslag naar een adequate pedagogische én vakdidactische aanpak. Na een aantal lessen in je stagegroep te hebben geobserveerd, geef je tenminste één les aanvankelijk of technisch lezen, waarbij je in je LBF bij de beginsituatie weergeeft welke instructieniveaus er zijn in je groep. In de lessen op Hogeschool IPABO bespreken we welke leestoetsen er zijn. In je stagegroep ga je na welke van die toetsen worden gebruikt. Indien mogelijk neem je zo'n toets af of observeer je een afname.

Werkpleklerensuggestie:

Om goed zicht te krijgen op de zorgstructuur op jouw school t.a.v. het aanvankelijk en voortgezet technisch lezen en van spelling, ga je in gesprek met bijv. de intern begeleider of leescoördinator. Hoe begeleidt de school leerlingen die moeite hebben met (leren) lezen of kinderen die juist veel verder zijn? Al deze input neem jij mee naar IPABO en vormt een belangrijk onderdeel van de interactieve bijeenkomsten. In de lessen krijg je aanwijzingen voor het begeleiden van een groepje leerlingen bij het lezen.

Rekenen-wiskunde

In het basisprogramma rekenen-wiskunde komen verschillende domeinen aan bod die in groep 3 en 4 behandeld worden (o.a. getalbegrip, telontwikkeling, bewerkingen t/m 100). Er wordt aandacht besteed aan hoe deze domeinen zijn uitgewerkt in de landelijke leerdoelen (SLO) en in de rekenmethode. Door te onderzoeken hoe individuele leerlingen zich ontwikkelen op bovenstaande gebieden, ontstaat een gedifferentieerd beeld van de klas. Je gaat onderzoeken hoe dat in jouw werkplekleren-klas is opgebouwd.

Tijdens de reken-wiskundebijeenkomsten wordt eveneens tijd besteed aan verschillende manieren om de rekenles in je werkplekleren-klas vorm te geven. Handelingsniveaus, didactische werkvormen en onderliggende theorie worden besproken en aangeboden.

In de rekenen-wiskundebijeenkomsten worden verschillende suggesties gegeven die je deze periode zou kunnen doen in je werkplekleren. Te denken valt aan:

- Je brengt de beginsituatie van je klas wat betreft een reken-wiskundig onderwerp in kaart. Je beschrijft helder wat leerlingen al kennen en kunnen (bijvoorbeeld welke

strategieën ze gebruiken) wat betreft een bepaald onderwerp, waarbij je rekening houdt met de individuele verschillen tussen leerlingen. Je bespreekt dit met je mentor.

- Je maakt in je les gebruik van spelvormen als middel om individuele verschillen tussen leerlingen te ontdekken.
- Je voert één of meerdere rekengesprekken om inzicht te verkrijgen in de rekenbeleving, het rekenniveau en/of de oplossingsmanieren van de individuele leerling.

Natuur & techniek

In deze periode gaan we het vak Natuur & Techniek verdiepen. Je doet ervaring op met onderzoeks- en technieklessen voor groep 3/4. Je maakt kennis met de landelijke leerlijnen voor N&T en de leerlijnen in de methode op jouw stageschool en leert hiermee te werken. Je leert verschillende manieren om de denkbeelden ((mis)concepten) van leerlingen te achterhalen en onderzoekt de (mis)concepten van een aantal leerlingen uit jouw groep. Je leert hoe je bij de stappen van onderzoekend en ontwerpend leren meer kunt inspelen op de (mis)concepten van leerlingen en hen kunt begeleiden door middel van verschillende typen vragen (operationele vragen en denkvragen).

Werkpleklerensuggestie:

Geef een leerkrachtgestuurde onderzoeksles of techniekles volgens het 7-stappenlesmodel, passend bij de beginsituatie van je stagegroep. Geef aan binnen welke SLO-leerlijn deze les past en hoe deze aansluit bij de beginsituatie in jouw stagegroep. Zoek in de literatuur naar de meest voorkomende misconcepten van het lesonderwerp en onderzoek welke (mis)concepten jouw leerlingen hebben.

Beeldende vorming

Het begrip leerlijn veronderstelt dat al het onderwijs kan worden opgebouwd als een aaneenschakeling van kleine beredeneerbare stapjes, zoals dat bijvoorbeeld geldt voor het leren rekenen of het leren lezen. Voor beeldend onderwijs geldt dat niet helemaal. Een lineaire opbouw van een vormingsgebied als creatieve ontwikkeling kan juist een inkapseling van inzichten en vaardigheden in de hand werken. Het begrip leerlijn vraagt m.b.t. beeldend onderwijs minstens om een verruiming van het leerlijndenken. Op zijn best zien we het als een metafoor om het streven naar een beredeneerde opbouw te bevorderen. Je leert hierbij wel oog te hebben voor de opbouw van leer- en ontwikkelingslijnen.

Beeldend leren is niet gericht op losstaande vaardigheden, maar op het inzicht in de samenhang tussen materie, vorm en betekenis. Beeldend leren is beter te vergelijken met de uitbreiding van een netwerk dan met het langlopen van een lijn.

Er zijn wel aspecten van beeldend vormgeven die in zekere mate cursorisch kunnen worden aangeboden, bijvoorbeeld het werken met specifiek materiaal, het aanleren van technieken of een gericht onderdeel uit een beeldaspect. Maar over de hele linie is de leerkracht aangewezen op zijn professionele inzicht en intuïtie bij het bepalen van een opbouw in het aanbod voor beeldend onderwijs.

Je maakt kennis met het cirkelmodel waarin product- en procescomponenten tijdens het beeldend leren met elkaar in relatie staan. Leerlijnen voor beeldende activiteiten kunnen worden geënt op dat model:

- betekenislijn
- vormlijn
- materialenlijn
- beschouwingslijn
- vaardigheidslijn
- onderzoekslijn

Er zijn ook methodes op de markt die de leerkracht houvast geven bij het maken van een beeldend onderwijsprogramma. Methodemakers geven in de verantwoording bij de methode aan welke keuzes zij maken. Zo'n methode kan een goede basis zijn voor het opzetten van een eigen programma waarin een doorgaande lijn is gewaarborgd. Je maakt kennis met actuele methodes.

Om de vakinhoudelijke beginsituatie van leerlingen te achterhalen is informatie van de mentor nodig. In veel (vermoedelijk de meeste) gevallen zal blijken dat er geen beredeneerde opbouw is van het beeldend onderwijs, tenzij op het punt van materialen en vaardigheden (materiaal en techniek).

Werkpleklerensuggestie

- Onderzoek de beredeneerde opbouw van beeldend onderwijs. Je kunt op zoek gaan naar de gebruikte bronnen voor beeldende activiteiten en de overwegingen die hier bij de mentor aan ten grondslag liggen.
- Onderzoek de verantwoording die methodemakers maken.

Handschrift

Tijdens het aanvankelijk schrijven, leren de kinderen veel. In groep 3 starten de kinderen met het schrijven van de kleine letters, dit kan verbonden of onverbonden schrift zijn. Er is ook aandacht voor het schrijven van cijfers en leestekens en bij het verbonden schrift voor de onderlinge verbindingen tussen de letters. De hoofdletters worden pas in groep 4 aangeleerd.

Vanaf groep 3 leer je de kinderen om te reflecteren op hun eigen werk. Voor de kinderen die moeite hebben met het aanleren van het handschrift bieden de schrijfmethodes remediërend materiaal aan. Naast de aandacht voor het schrijfproduct moet er natuurlijk aandacht zijn voor het schrijfproces, zoals de juiste zithouding, pengreep en papierligging.

Bij het vak handschriftonderwijs maak je gebruik van een schrijfmethode, welke in groep drie vaak gekoppeld is aan de leesmethode. De schrijffletter die wordt aangeleerd is dan dezelfde letter die de kinderen net aangeleerd hebben gekregen bij taal. Een schrijfmethode gaat daarnaast zoveel mogelijk uit van letterfamilies. Na het aanleren van de letter 'n', volgt de letter 'm'. We bespreken de opbouw van een schrijfles en de wijze waarop je op een effectieve en efficiënte manier schrijfles geeft.

Werkpleklerensuggestie:

- Verzorg een of meerdere schrijflessen vanuit de methode waarmee gewerkt wordt. Je kunt gebruik maken van de digibordsoftware, maar schrijf daarnaast ook de letter zelf een aantal keer voor op het bord en laat een paar kinderen dit ook doen. Vergelijk de letters met elkaar, wat gaat er al goed en welk stukje van de letter kan nog beter geschreven worden. Loop rond tijdens de schrijfles en laat de kinderen zelf aangeven welke letter al goed gelukt is in het schrijfschrift en welke letter nog niet. Vraag ook waarom ze dit vinden.

Muziek

In de vorige periode hebben we de domeinen Maken en Luisteren behandeld. In deze periode breiden we dat uit met Zingen. Je bouwt je liedrepertoire uit en leert hoe je aan de hand van een methodiek een lied kunt aanbieden.

Op de website van Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) vind je de doorlopende leerlijnen voor groep 1 t/m 8 (<https://www.slo.nl/thema/meer/tule/kunstzinnige-orientatie/kerndoel-54/muziek/>). We onderzoeken de leerlijnen voor muziek van groep 1 t/m 8 en kijken naar verschillen tussen leerlingen door de beginsituatie te achterhalen en onder andere met behulp van de leerlijn te duiden.

Werkpleklerensuggesties:

- Leer een lied aan de groep aan volgens het vijfphasenmodel.
- Leer een lied aan door gebruik te maken van een digitale methode
- Onderzoek aan de hand van de leerlijn van SLO de beginsituatie voor de eigen stagegroep en individuele leerlingen voor het domein zingen.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	ca. 45 uur
Zelfstudie	ca. 113 uur
Toetsing	ca. 10 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1, 2.2)	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan. • De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.

Natuur & techniek	<ul style="list-style-type: none"> Marell, J. e.a. (2020). <i>Praktische didactiek voor Natuur en techniek</i>. (1e druk). Bussum: Coutinho. O.a. hfdst 8 en 10.9 		x
Beeldende vorming	<ul style="list-style-type: none"> Van Onna, J., & Jacobse, A. (2021). <i>Laat maar zien, didactiek voor beeldend onderwijs</i>. (6e druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers [Hoofdstuk 4 t/m 7, 9 en 10, 11.3, 11.5, 12.1, 12.3 en 13]. 		x
Handschrift	<ul style="list-style-type: none"> Kooijman, E., (2022) <i>Pak je pen en toetsenbord</i> (1e druk). Rosmalen: Cantal. 		X
	<ul style="list-style-type: none"> Kooijman, E., (2022) <i>Portfolio pen en toetsenbord</i>. (1e druk). Rosmalen: Cantal. 		x
Muziek	<ul style="list-style-type: none"> Haverkort, F., e.a. (2015). <i>Muziek meeste.r</i> (4e druk). Born: Thieme Meulenhoff. 		x
Bijzonderheden			
Geen			

BHE¹ Voorwaardelijke criteria	
<p>Voorwaardelijke criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het portfolio voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO. • De student vertoont bij alle studieonderdelen een actieve, constructieve en collegiale rol. • Een deel van het portfolio bestaat uit een verslag van maximaal 5000 woorden (exclusief voorblad, inhoudsopgave en literatuuroverzicht). • De student heeft in zijn portfolio als bijlage van de vakgebieden beeldende vorming, muziek, natuur & techniek, taal, rekenen-wiskunde en handschrift een LBF opgenomen. 	
Leerdoelen	
VD 2.4	De student kan de didactische verschillen tussen leerlingen onderzoeken in diverse formele bronnen.
PB 2.7	De student kan de verschillen tussen leerlingen onderzoeken met behulp van observaties en gesprekken.
VD 2.4	De student kan concrete voorbeelden geven van hoe didactische verschillen tot uiting komen in de werkplekleren-klas.
VI 2.1	De student kan benoemen hoe de lesdoelen van de leerlingen gepositioneerd zijn op de daarbij behorende leerlijn.
VI 2.2	De student kan voor de deelnemende vakken leeractiviteiten uitvoeren en daarvoor de beginsituatie van de groep formuleren.
VD 2.3	De student kan een kleine groep leerlingen begeleiden waarbij de keus voor leerlingen en lesinhoud gebaseerd is op de beginsituatie.
BPB 2.9	De student kan verwoorden wat feedback concreet voor hem heeft veranderd.
BPB 2.10	De student kan leerkrachtkwaliteiten herkennen en benoemen die hij waarneemt bij de mentor en bij zichzelf.
BPB 2.10	De student kan benoemen wat van het onderzoek naar verschillen voor gevolgen heeft voor zijn eigen ontwikkeling als leerkracht.
BPB 2.10	De student kan punten formuleren waarmee hij zich in periode 6 wil gaan ontwikkelen, toespitst op het omgaan met verschillen in de klas.

¹ Bekwaamheidseis: Vakinhoudelijk bekwaam (VI); vakdidactisch bekwaam (VD); pedagogisch bekwaam (PB); brede professionele basis (BPB)

BEOORDELINGSCRITERIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten).*

<p>Voldoende (1 punt)</p>	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert; - en de student hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
<p>Hoogwaardig (2 punten)</p>	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

* De complexiteit van wat een student moet kunnen, neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.

Uitwerking toetsvormen

Voor de rijke opdracht stel je een portfolio samen met een weergave van de verschillende onderzoeken die je hebt gedaan.

- Onderzoek naar de verschillen tussen leerlingen.
- Onderzoek naar leerlijnen en de ontwikkeling van leerlingen op deze leerlijn in drie ontwikkelingsniveaus.
- Onderzoek naar de overeenkomsten en verschillen tussen niveaugroepen voor taal, rekenen -wiskunde en één ander vak.
- Onderzoek naar leerkrachtkwaliteiten van jou en van je mentor.
- Onderzoek naar de beginsituatie voor ten minste één les in ieder van de betrokken vakgebieden.

Je schrijft een toelichting bij de uitkomsten van je onderzoeken, waarin je je opgedane kennis en ontwikkelde vaardigheden met betrekking tot de verschillen in de klas verwerkt en verder uitdiept.

- Op welke manier trek je conclusies over de niveaus in de klas?
- Hoe verwoord je de beginsituatie per les in je LBF?

Voor de rijke opdracht werk je in een PLG. Je gaat met studenten uit jouw PLG op zoek naar wat deze rijke opdracht voor jouw ontwikkeling betekent. Jullie geven elkaar feedback over wat je al hebt gevonden en feedforward over wat sterker kan in het onderzoek naar de verschillen. In de presentatie geef je een beknopte samenvatting van de feedback en feedforward, in je portfolio geef je dit uitgebreid weer. Vermeld daarbij ook hoe je met de feedback en feedforward concreet aan de slag bent gegaan.

De student levert het portfolio aan in Gradework. De teamleider verspreidt de lijst met beoordelaars. Aan iedere student worden 2 vakexperts gekoppeld. De student bereidt een presentatie voor, met daarin specifiek aandacht voor de vakgebieden van de beoordelaars. De student verzorgt de presentatie voor de betrokken docenten. De beoordelaars scoren de items op basis van de leerdoelen in combinatie met de input op hun vakgebied.

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

Deze periode wordt afgesloten met een presentatie die maximaal 20 minuten duurt. Je levert ter ondersteuning van je presentatie vooraf het portfolio in via Gradework. De assessoren hebben 10 minuten de tijd om vragen te stellen n.a.v. de presentatie over de specifieke vakgebieden. Je hoort aan het eind of je een voldoende of onvoldoende hebt behaald. Op de publicatiedatum is het cijfer van de beoordeling én de feedback op het gepresenteerde te lezen.

Inname condities toets

Toetsen die worden ingeleverd tellen alleen wanneer zij ingeleverd zijn via GradeWork. GradeWork is bereikbaar via portaal.ipabo.nl

3.3 Kennisbasis Nederlands BT3.1

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Kennisbasis BT3.1 KB BT3.1 21BNEDBGVTL	2023-2024	5	KB	1,5 van de 3 EC	HC, WC

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS NEDERLANDS BT3.1

In het onderdeel 'Kennisbasis Nederlands' bereiden we je voor op de landelijke kennisbasistoets Nederlandse taal voor de Pabo. In elk semester krijg je een aanbod van enkele lessen waarin we ingaan op de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis van het vak Nederlands.

In BT3 zijn dat de vakdomeinen beginnende geletterdheid, voortgezet technisch lezen en spelling. Dit valt samen met de vakdomeinen die bij Nederlands centraal staan in het onderdeel 'Basisprogramma'. Elk semester wordt je kennis getoetst aan de hand van een kennistoets (Wintoets). Naast de vier lessen die je volgt, gaan we ervan uit dat je ongeveer 24 uur per semester besteedt aan zelfstudie en voorbereiding.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Kennisbasis Nederlands	<ul style="list-style-type: none"> Huizenga, H. & Smeets, J. (2022). <i>Taal & didactiek – Aanvankelijk en technisch lezen</i>. Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 2 en hoofdstuk 4 t/m 9]. Huizenga, H. & Robbe, R. (2020). <i>Basiskennis taalonderwijs</i>. Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 5, 6, 11]. 10voordeleraar (z.d.). Uitwerking kennisbasis pabo Nederlands. Geraadpleegd op 12 juni 2023, van https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/uitwerking-kennisbasis-pabo-nederlands.pdf [Hieruit de begrippen de domeinen 3 (Beginnende geletterdheid), 4 (Voortgezet technisch lezen) en 9 (Spelling)] Kuiken, F. & Vermeer, A. (2013). <i>Nederlands als tweede taal in het basisonderwijs</i>. Thieme Meulenhoff. [Hoofdstuk 5]. 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> Kuiken, F. & Vermeer, A. (2013). <i>Nederlands als tweede taal in het basisonderwijs</i>. Amersfoort: Thieme Meulenhoff. [Hoofdstuk 5]. 	X	

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	3 uur
Opdrachten en voorbereiding lessen	9 uur
Zelfstudie	15 uur
Toetsing	1 uur (digitale kennistoets Wintoets, bestaande uit 60 meerkeuzevragen)

Leerdoelen	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	Beantwoording van 60 kennistoetsvragen BT3.

Beoordelingscriteria	
<p>Digitale kennistoetsen worden afgenomen met het programma Quayn. De Quayn-toetsen bestaan uit 60 vragen en duren 60 minuten.</p> <p>Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.</p> <p>De toetscommissie maakt na afloop van de toetsperiode een analyse van de gemaakte toetsen en kan besluiten bepaalde items uit een toets te verwijderen in overleg met de toetsexpert(s).</p> <p>Hierdoor zal de cesuur bij de bekendmaking kunnen afwijken van de indicatie die na afloop van de toets op het beeld verscheen. Bij de bekendmaking van de toetsresultaten wordt naast een cijfer ook een rapportage verzorgd waarin de procentuele scores per toetsdomein zijn opgenomen.</p>	

Uitwerking toetsvormen	
Digitale kennistoets (Wintoets).	

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen	
De toets wordt afgenomen op Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.	

Inname condities toets	
N.v.t.	

3.4 Kennisbasis Pedagogiek BT3.1

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Kennisbasis BT3.1 KB BT3.1 21BPED2	2023-2024	5	KB	1,5 van de 3 EC	HC, WC

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS PEDAGOGIEK BT3.1

Dit vak gaat over ontwikkelingspsychologie.

- Hoe verloopt de ontwikkeling?
- Wat kun je qua ontwikkeling verwachten van de kinderen in jouw werkplek/leren-klas?
- Op welke leeftijd kunnen kinderen koprollen, praten in volledige zinnen, nadenken over goed en kwaad?
- En welke rol spelen de leefomgeving van het kind en de school daarbij?

De focus ligt in dit vak op de ontwikkeling van peuter-kleuter tot adolescent, maar daarvoor is het ook nodig om te weten welke ontwikkeling daaraan vooraf is gegaan. Je leert de normale ontwikkeling van kinderen herkennen en benoemen. Je leert ook theorieën die een verklaring geven waarom de ontwikkeling zo verloopt.

Met de kennisbasis pedagogiek maak je je de theoretische basis eigen op het gebied van pedagogiek, algemene didactiek, onderwijskunde/onderwijswetenschap en ontwikkelingspsychologie. De inhoud hiervan is landelijk vastgelegd onder de noemer 'Generieke kennisbasis'.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Pedagogisch bekwaam (2.7)	De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Kennisbasis Pedagogiek	<ul style="list-style-type: none"> • Feldman, R. S. (2020). <i>Ontwikkelingspsychologie</i> (D. Van Loon, L. Voets, & G. Van der Wielen (vert.); 8ste dr.). Amsterdam: Pearson Benelux bv. [H8.1, H8.2, H9, H10, H11.1, H12, H13, H14.1, H15.1 H15.2, H16.1 en de informatie uit instructiecolleges]. 		x

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	3 uur
Zelfstudie	38 uur
Toetsing	1 uur

Leerdoelen	
Pedagogisch bekwaam (2.7)	<ul style="list-style-type: none"> De student kan theorieën en inzichten uit de canon van de ontwikkelingspsychologie uitleggen die relevant zijn voor het beschrijven van de ontwikkeling van kinderen van peuter-kleuterleeftijd tot en met de adolescentie.
Pedagogisch bekwaam (2.7)	<ul style="list-style-type: none"> De student kan de fases in de ontwikkeling op fysiek, cognitief en sociaal-emotioneel gebied van peuter-kleuterleeftijd tot en met de adolescentie herkennen bij kinderen en kan signaleren wanneer de ontwikkeling of het gedrag van kinderen afwijkend is gezien hun leeftijd/ontwikkelingsfase.
Pedagogisch bekwaam (2.7)	<ul style="list-style-type: none"> De student kan de invloed van omgevingsfactoren op de ontwikkeling van kinderen van peuter-kleutertijd tot en met de adolescentie benoemen.

Beoordelingscriteria
<p>Digitale kennistoetsen worden afgenomen met het programma Quayn. De Quayn-toetsen bestaan uit 60 vragen en duren 60 minuten.</p> <p>Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.</p> <p>De toetscommissie maakt na afloop van de toetsperiode een analyse van de gemaakte toetsen en kan besluiten bepaalde items uit een toets te verwijderen in overleg met de toetsexpert(s).</p> <p>Hierdoor zal de cesuur bij de bekendmaking kunnen afwijken van de indicatie die na afloop van de toets op het beeld verscheen. Bij de bekendmaking van de toetsresultaten wordt naast een cijfer ook een rapportage verzorgd waarin de procentuele scores per toetsdomein zijn opgenomen.</p>

Uitwerking toetsvormen
Digitale kennistoets (Wintoets).

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

De toets wordt afgenomen op de Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Inname condities toets

N.v.t.

4 Studieonderdelen Periode 6

4.1 Werkplekieren

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Stage BT3 (middenbouw 3-4) WPA BT3 2122LBO-WPA-BT3	2023-2024	5 en 6	Werkplekieren	6 EC	n.v.t.

INHOUD STUDIEONDERDEEL: WERKPLEKIEREN

Leren in de praktijk op de basisschool vormt een essentieel onderdeel van je opleiding. Op de werkplek bereid je je voor op het beroep leerkracht basisonderwijs. Je ervaart daar wat het vak leraar basisonderwijs betekent en wat erbij komt kijken.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1, 2.2)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan; De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4, 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.
Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.7, 2.8)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorieën; De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.

Brede professionele basis (2.9, 2.10, 2.11)	<ul style="list-style-type: none"> • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). • De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden. • De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking. • De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven. • De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.
---	--

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
N.v.t.			

Verantwoording studielast	
Stagedagen	14 dagen (112 uur)
Vorbereiding en evaluatie	48 uur
Toetsing	8 uur

Leerdoelen
Zie Beoordelingsformulier WPA 2023-2024

Uitwerking toetsvormen
WPA (werkplekassessment)

Afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toets
Het WPA wordt beoordeeld door een schoolopleider.

4.2 Rijke opdracht – Omgaan met verschillen

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielaast in credits	Werkvormen
BT3.2 Omgaan met verschillen BASIS BT3.2 22B-BP-BT3.2	2023-2024	6	BP	6 EC	HC, WC, PLG

INHOUD STUDIEONDERDEEL

Kinderen verschillen in tal van opzichten. Dat heb je in de vorige periode onderzocht. In periode 6 verdiep je je in de theorie over verschillen / diversiteit en ga je ervaring opdoen met het omgaan met verschillen in de werkplekleren-klas. Je doet dit in brede zin (denk o.a. achtergrond, leefwereld, concentratievermogen, energieniveau, betrokkenheid, motoriek etc.)

Bij elk verschil past wellicht ook een andere aanpak en van de leerkracht wordt verwacht dat hij deze aanpakken integreert in samenhangend onderwijs. In deze periode richt je je op één vakdomein. Je gebruikt de gegevens die je in de vorige periode hebt gevonden over de leerlingen uit je werkplekleren-klas om daarmee een samenhangende lessenserie te ontwerpen. Je laat zien hoe je je pedagogisch en didactisch handelen afstemt op de verschillen in de klas. Het begeleiden van kleine groepjes leerlingen is daarvan een onderdeel. Je bekijkt hoe de kinderen zich ontwikkelen naar aanleiding van jouw lessenserie. Je beschrijft wat je hebt gedaan om te differentiëren, je doet verslag van de uitwerking van de differentiatievorm en je reflecteert op het effect hiervan bij de betreffende kinderen.

In de vorige periode heb je gekeken naar de leerkrachtkwaliteiten van jouw mentor en van jezelf. In periode 6 ga je verder met dit onderwerp door je te richten op kwaliteiten die te maken hebben met ingaan op verschillen in de klas. Heeft jouw eigen basisschoolervaring invloed op de leerkrachtkwaliteiten die je wilt bereiken op het gebied van differentiatie? Wat is de invloed daarvan op jouw visie op gedifferentieerd onderwijs?

In je verslag geef je weer wat jouw ontwikkelingen op het gebied van omgaan met verschillen in de klas zijn geweest. Je vermeldt daarbij de feedback die je hebt ontvangen van mentor, PLG en anderen. Je formuleert leerdoelen waar je tijdens de volgende periode aan wilt gaan werken.

Deze periode krijg je ideeën, beelden, theorie e.d. aangereikt vanuit zes vakken:

- taal
- pedagogiek
- rekenen-wiskunde
- levensbeschouwing
- ICT
- oriëntatie op jezelf en de wereld

INFORMATIE PER VAK

Taal

Bij de lessen van het basisprogramma taal in periode 6 wordt besproken hoe je kunt differentiëren in de lees- en spellingles. Daarbij staan verschillende onderdelen op het programma, o.a. didactische werkvormen en we kijken naar de gangbare leesmethodes van groep 3 en 4. Ook zullen we verschillende programma's en materialen voor leezorg bespreken. In de les komt literatuur aan bod waarin ideeën over goed leesonderwijs onderbouwd worden,

waaronder het protocol Leesproblemen en Dyslexie. We wisselen ideeën uit over het bevorderen van leesmotivatie.

In je stage kun je verschillende opdrachten doen:

- Je brengt de beginsituatie in kaart, waarbij je beschrijft hoe de verschillende instructieniveaus eruitzien in jouw groep.
- Je geeft tenminste één leesles waarbij je differentieert op drie niveaus.
- Je observeert hoe je in de klas een leesles kunt geven in samenhang met andere vakken. Vervolgens ga je zelf een les ontwerpen en uitvoeren waarbij leesonderwijs in samenhang met andere vakken wordt aangeboden.
- Je begeleidt een klein groepje leerlingen bij het lezen en reflecteert op het effect daarvan.

Pedagogiek

In groep 3 en 4 is het hanteren van didactische principes en het inzetten van gevarieerde werkvormen essentieel. Didactiek betekent de beste manier om te onderwijzen en wordt verdeeld in algemene didactiek én vakdidactiek.

Bij didactiek leer je ook verschillende werkvormen toe te passen. Denk hierbij aan:

- instructievormen
- interactievormen
- discussievormen
- opdrachtvormen
- samenwerkingsvormen
- schrijfoopdrachten
- spelvormen

Je ervaart op die manier overeenkomsten en parallellen tussen de verschillende vakgebieden. Regelmatig zal je ervaren dat veel didactische principes op elkaar lijken of samenvallen. Datzelfde geldt voor de werkvormen die je gebruikt in de stageklas. Vaak geef je lessen voor een specifiek vak, vanuit een bepaalde methodiek die bij dat vak hoort, maar soms is het mogelijk in je aanbod vakoverstijgend te werken. Daar waar dat zinvol is maak je deze keuze.

Omdat je jezelf altijd meeneemt als je lesgeeft, zal ook deze ontdekkingstocht invloed hebben op je professionele identiteit. Je bent in deze periode bezig met je onderwijsvisie:

- Hoe denk je over onderwijs? En hoe sta jij daarin als persoon?
- Wat vind jij goed onderwijs?
- Wat wil je vooral bereiken bij leerlingen? En wat heb jij daarvoor nodig?

Rekenen-wiskunde

Bij de lessen van het basisprogramma rekenen-wiskunde in periode 6 zal er gesproken worden over hoe je kunt differentiëren in de rekenles. Daarbij staan verschillende onderdelen op het programma, onder andere didactische werkvormen, theoretische modellen en beschouwing van methodes.

In de bijeenkomsten zullen we aandacht besteden aan 'de goede reken-wiskundeles'. Wat maakt een reken-wiskundeles goed, welk leerkrachthandelen hoort daarbij en hoe verhoudt zich dat tot de lesmethode? Daarbij gebruiken we materialen van diverse lesmethodes. Ook het observeren van je eigen mentor is daarbij belangrijk.

In de rekenen-wiskundebijeenkomsten worden verschillende suggesties gegeven voor wat je deze periode zou kunnen doen in je werkplekuren.

Tijdens de bijeenkomsten van rekenen-wiskunde op de pabo komen naast de onderdelen uit het basisprogramma ook kennisbasis en eigenvaardigheid aan bod. Deze onderdelen zijn sterk verbonden met elkaar.

Levensbeschouwing

Verschillen in de klas zie je terug op vele manieren en de focus vanuit godsdienst/levensbeschouwing ligt op de diversiteit. In de lessen krijg je zicht op de (levensbeschouwelijke) verschillen in je eigen klas en in je stageklas. Ook, en misschien wel juist, in een klas waar op het eerste oog weinig diversiteit lijkt te zijn.

Kinderen hebben verschillende (culturele) achtergronden en thuissituaties en hebben vandaaruit hun eigen identiteit. Je leert hoe je de verschillen in deze beginsituaties van kinderen op het spoor kunt komen. In de lessen gebruiken we verschillende werkvormen die ook toe te passen zijn in je stageklas. Werkpleklersuggesties te over, dus. De verschillen tussen kinderen en de diversiteit in hun achtergronden worden gebruikt om het onderwijs te verrijken.

Je leert om vanuit verschillende didactische invalshoeken om te gaan met diversiteit in je klas. Je doet dit verder vanuit je eigen, zich ontwikkelende visie op onderwijs.

De werkvormen en opdrachten leggen telkens op een andere manier de verbinding tussen de theorie vanuit dit vak en de stagepraktijk.

ICT

Tijdens de lessen krijg je ideeën en middelen aangereikt om met behulp van ICT in te kunnen spelen op verschillen tussen kinderen. Je speelt in op de (specifieke) onderwijsbehoeften en op de digitale (leef)wereld van de (individuele) leerling(en). Je onderzoekt hoe een leerlingvolgsysteem werkt en kunt (in samenwerking met je mentor) gegevens over de kinderen opzoeken. Je hebt zicht op de leerlijnen voor digitale geletterdheid in het basisonderwijs en kunt de kinderen hierin begeleiden. Je kunt eigen 21^e-eeuwse vaardigheden inzetten en begeleidt de kinderen onder andere in de omgang met (sociale) media. Je kunt ICT hiermee op een doordachte manier bij verschillende fasen van je les inzetten, effectief gebruik makend van de digitale leeromgeving en moderne media.

Oriëntatie op jezelf en de wereld

In de onderbouw en middenbouw speelt het werken met thema's een grote rol. Je gaat je in de lessen oriëntatie op jezelf en de wereld, oftewel OJW, je verdiepen in de verschillende inhoudslijnen voor het jonge kind. Deze inhoudslijnen zijn gekoppeld aan de zaakvakken en hoe je hierin les kan geven aan de jongere kinderen op de basisschool.

De inhoudslijnen die in ieder geval aan bod komen zijn:

-Inhoudslijn: Tijd

-Inhoudslijn: De ruimte om je heen

-Inhoudslijn: De samenleving

De Inhoudslijnen bieden houvast bij het ontwikkelen van je te geven lessen zonder dat je direct gebruik moet maken van een methode die misschien niet altijd voorhanden is in de onder en middenbouw. Tijdens de lessen leer je hoe je die inhoudslijnen in de klas praktisch kan gebruiken tijdens het geven van thematisch onderwijs. Daarnaast ga je oefenen met het geven van samenhangend onderwijs waarbij je rekening houdt met de verschillen binnen je klas op groepsniveau en in kleinere samenstellingen.

De centrale vraag is telkens hoe je geschiedenis en aardrijkskunde kan inzetten bij het verrijken van de leeromgeving, zodat de kinderen kennis maken met een grotere wereld dan alleen hun klaslokaal.

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	45 uur
Zelfstudie	113 uur
Toetsing	10 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.2)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.
Vakdidactisch bekwaam (2.3, 2.4, 2.5)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.
Pedagogisch bekwaam (2.6, 2.8)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving. De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.
Brede professionele basis (2.9, 2.10)	<ul style="list-style-type: none"> De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor, studiegenoten/ opleidingsdocenten). De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Taal	<ul style="list-style-type: none"> Huizenga, H. & Smeets, J. (2022). <i>Taal & Didactiek: aanvankelijk en technisch lezen</i>. (5e druk). Noordhoff Uitgevers. 		X
	<ul style="list-style-type: none"> Huizenga, H. & Robbe, R. (2020). <i>Basiskennis Taalonderwijs</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. 		X
	<ul style="list-style-type: none"> Van Koeven, E., Smits, A. (2020). <i>Rijke taal. Taal didactiek voor het basisonderwijs</i>. Boom uitgevers. 		X
Pedagogiek	<ul style="list-style-type: none"> Feldman, R. S. (2020). <i>Ontwikkelingspsychologie</i> (D. Van Loon, L. Voets, & G. Van der Wielen (vert.); 8ste dr.). Amsterdam: Pearson Benelux bv. 		x
	<ul style="list-style-type: none"> Alkema, T. e.a. (2022). <i>Meer dan onderwijs</i>. Assen: Van der Wal. 		x
Rekenen-wiskunde	<ul style="list-style-type: none"> Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Den Engelsens, J. F. M., Lek, A.T.E., Wavren Hogervorst, C., & Barth, F. (2019). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: kerninzichten</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 2, 3, 14] 		X
	<ul style="list-style-type: none"> Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S. A., Amse, H., Barth, F., & Lek, A.T.E. (2014). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: onderbouw</i> (2e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 10-17] 		x
Levensbeschouwing	<ul style="list-style-type: none"> Idema, E. (2018). <i>Een wereld vol geloof</i>. (3e druk). Kwantessens. 		x
Oriëntatie op jezelf en de wereld	<ul style="list-style-type: none"> Baltus, R., Haages, N. & Rijborz, D. (2022). <i>Reader 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' in de middenbouw</i>. Interne publicatie van Hogeschool IPABO. 		x
Facultatieve verdieping	<ul style="list-style-type: none"> Huizenga, H. (2020). <i>Basiskennis Taalonderwijs</i>. (3e druk) Groningen: Noordhoff. Kuiken, F. (2014). <i>Nederlands als tweede taal in het basisonderwijs</i>. Born: Thieme Meulenhoff . Kopmels T. (2020). <i>Verhalen vertellen en vragen stellen. Vakdidactiek Levensbeschouwing & Geestelijke Stromingen</i>. Houten/Groningen: Noordhoff Uitgevers [pagina 137-162]. Vos, E. e.a. (2007). <i>Verhalend ontwerpen</i>. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers. 		

Bijzonderheden
Geen

BHE² Voorwaardelijke criteria	
<p>Voorwaardelijke criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het portfolio voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO. • De student vertoont bij alle studieonderdelen een actieve, constructieve en collegiale houding. • De student heeft in zijn portfolio van de vakgebieden ICT, Nederlands, rekenen-wiskunde en oriëntatie op jezelf en de wereld een lesontwerp opgenomen. 	
Leerdoelen	
VI 2.2	De student kan verschillen in de klas, zowel vanuit differentiatie als vanuit diversiteit, verklaren met ten minste twee verschillende theoretische bronnen.
PB 2.8	De student kan samenhangend onderwijsaanbod verzorgen, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen.
VD 2.4	De student kan twee voorbeelden geven van zijn pedagogisch handelen en het effect hiervan op leerlingen.
VD 2.5	De student kan twee voorbeelden geven van zijn didactisch handelen en het effect hiervan op leerlingen.
VI 2.2	De student kan twee voorbeelden geven vanuit levensbeschouwelijke verschillen
PB 2.6	De student kan weergeven wat de effecten zijn van zijn begeleiding van kleine groepjes leerlingen.
BPB 2.10	De student kan tijdens het lesgeven differentiëren op drie niveaus.
BPB 2.9	De student kan verwoorden welke leerkrachtkwaliteiten van zowel de mentor als de student zelf ondersteunend zijn bij het omgaan met verschillen in de klas.
BPB 2.9	De student kan weergeven hoe zijn visie op omgaan met verschillen vanuit differentiatie en diversiteit zich heeft ontwikkeld tijdens BT3.
BPB 2.9	De student kan het leereffect van verkregen feedback en feedforward benoemen.
BPB 2.9	De student kan eigen leerdoelen formuleren voor de komende periode.

BEOORDELINGSCRITEIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of

² Bekwaamheidseis: Vakinhoudelijk bekwaam (VI); vakdidactisch bekwaam (VD); pedagogisch bekwaam (PB); brede professionele basis (BPB)

- Hoogwaardig (2 punten).*

<p>Voldoende (1 punt)</p>	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert; - en de student hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; <ul style="list-style-type: none"> - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
<p>Hoogwaardig (2 punten)</p>	<p>De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel; <ul style="list-style-type: none"> - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; <ul style="list-style-type: none"> - de student betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

* De complexiteit van wat een student moet kunnen, neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.

Uitwerking toetsvormen

Deze periode sluit je af met een portfolio. In het portfolio laat je alle vakgebieden van deze periode terugkomen.

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

Het verslag-gedeelte in het portfolio is maximaal 15.000 woorden (excl. voorblad en bijlagen) en voldoet aan het Taalbeleid van Hogeschool IPABO.

Inname condities toets

Toetsen die worden ingeleverd tellen alleen mee wanneer zij ingeleverd zijn via GradeWork. GradeWork is bereikbaar via portaal.ipabo.nl

4.3 Kennisbasis Rekenen-wiskunde BT3.2

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
Kennisbasis BT3.2 KB BT3.2 21BREKG34	2023-2024	6	KB	1,5 van de 3 EC	HC, WC

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS REKENEN-WISKUNDE BT3.2

Het basisprogramma en het kennisbasisprogramma hangen bij rekenen-wiskunde sterk samen. Om leerlingen te kunnen ondersteunen in hun rekenontwikkeling heb je didactische kennis nodig, die samen met de eigenvaardigheid leidt tot professionele gecijferdheid. Bij de professionele gecijferdheid is het belangrijk om de rol van rekenen-wiskunde in het dagelijks leven duidelijk te maken. Binnen het kennisbasisprogramma werken we gefaseerd toe naar de landelijke kennisbasis.

Tijdens dit studieonderdeel werk je aan de verdere beheersing van de kennisbasis rekenen-wiskunde. Je gaat onder andere aan de slag met: getalrelaties, talstelsels, deelbaarheid en priemfactoren. In de bijeenkomsten wordt dit verder toegelicht.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Kennisbasis Rekenen-wiskunde	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S., Den Engelsens, J. F. M., Lek, A.T.E., Waveren Hogervorst, C., & Barth, F. (2019). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: kerninzichten</i> (3e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 2, 3, 14]		X
	Oonk, W., Keijzer, R., Lit, S. A., Amse, H., Barth, F., & Lek, A.T.E. (2014). <i>Rekenen-Wiskunde in de praktijk: onderbouw</i> (2e druk). Noordhoff Uitgevers. [Hoofdstuk 10-17]		X
	<ul style="list-style-type: none"> Aanvullende artikelen worden door de docent in de les verstrekt 		

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	3 uur
Opdrachten en voorbereiding lessen	10 uur
Zelfstudie	9 uur
Toetsing	2 uur

Bijzonderheden
Wij werken in deze periode tegelijkertijd aan de didactiek, deze uren zijn opgenomen in het basisprogramma.

Leerdoelen	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	<ul style="list-style-type: none"> De student staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs. De student kent de theoretische achtergronden kerndoelen van het primair onderwijs.

Beoordelingscriteria
<p>Digitale kennistoetsen worden afgenomen met het programma Quayn. De Quayn-toets bestaat uit 42 vragen en duurt 60 minuten.</p> <p>Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.</p> <p>De toetscommissie maakt na afloop van de toetsperiode een analyse van de gemaakte toetsen en kan besluiten bepaalde items uit een toets te verwijderen in overleg met de toetsexpert(s).</p> <p>Hierdoor zal de cesuur bij de bekendmaking kunnen afwijken van de indicatie die na afloop van de toets op het beeld verscheen. Bij de bekendmaking van de toetsresultaten wordt naast een cijfer ook een rapportage verzorgd waarin de procentuele scores per toetsdomein zijn opgenomen.</p>

Uitwerking toetsvormen
<ul style="list-style-type: none"> Formatief moment in de vorm van een (digitale) proeftoets (WIN-Toets); Summatief moment in de vorm van een digitale kennistoets in tentamenperiode

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
De toets wordt afgenomen op Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Inname condities toets
N.v.t.

4.4 Kennisbasis Natuur en Techniek BT3.2

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijsperiode	Programmagebied	Studielast in credits	Werkvormen
Kennisbasis BT3.2 KB BT3.2 21BNT1	2023-2024	6	KB	1,5 van de 3 EC	HC, WC

INHOUD STUDIEONDERDEEL: KENNISBASIS NATUUR EN TECHNIEK BT3.2

In deze periode gaan we N&T verdiepen. Je leert aan de hand van andere onderwerpen hoe je de (mis)concepten van leerlingen kunt achterhalen en hen door middel van verschillende typen vragen kunt begeleiden. Een belangrijk onderdeel van dit vak is de levende natuur, vooral in de eigen schoolomgeving. Je leert de in Nederland veel voorkomende planten en dieren kennen en onderzoekt welke planten en dieren in de omgeving van je stageschool voorkomen.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
Vakdidactisch bekwaam (2.4)	De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijs-theorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.

Vak	Literatuur	Facultatief	Verplicht
Kennisbasis Natuur en Techniek	<ul style="list-style-type: none"> • Het document <i>Meer dan 100 levende dingen</i>, hoe haal je het in je hoofd! (door de docent gedeeld). • Marell, J. e.a. (2020). <i>Praktische didactiek voor Natuur en Techniek</i> (1^e druk). Bussum: Coutinho <ul style="list-style-type: none"> o Hoofdstuk 6 Beleving van natuur en techniek o Hoofdstuk 7 Onderzoeken: zowel middel als doel o Hoofdstuk 8 Weten en leren: over kennisverwerving o Hoofdstuk 9 Een flexibel lesmodel voor onderzoekend leren 		x

	<ul style="list-style-type: none"> o Hoofdstuk 10 Vragen bij onderzoekend leren o Hoofdstuk 11 Werkvormen voor onderzoekend en ontdekkend leren o Hoofdstuk 13 Verslagleggen en verslag uitbrengen 		
--	---	--	--

Verantwoording studielast	
Contacturen per werkvorm	4 uur
Opdrachten en voorbereiding lessen	9 uur
Zelfstudie	28 uur
Toetsing	1 uur

Leerdoelen	
<p>Vakinhoudelijk bekwaam (2.1) Vakdidactisch bekwaam (2.4)</p> <p>Vakdidactisch bekwaam (2.4)</p> <p>Vakinhoudelijk bekwaam (2.1) Vakinhoudelijk bekwaam (2.1) Vakinhoudelijk bekwaam (2.1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De student kan benoemen hoe het vak N&T bijdraagt aan de natuurbeleving bij kinderen. • De student kan enkele didactische benaderingswijzen en werkvormen die bijdragen aan de ontwikkeling van kennis en inzicht bij leerlingen ten aanzien van contexten en thema's vanuit N&T onderbouwen. • De student kan enkele didactische benaderingswijzen die bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden en denk- en werkwijzen behorend bij waardenontwikkeling onderbouwen. • De student kan uitleggen op welke wijze het vak N&T bijdraagt aan de ontwikkeling van vaardigheden en denk- en werkwijzen behorend bij onderzoeken en ontwerpen. • De student heeft zicht op veel voorkomende preconcepten bij leerlingen en kent methoden om deze preconcepten te achterhalen. • De student kan vragen van kinderen verbinden met vraagstukken binnen natuur en techniek.

Beoordelingscriteria
<p>Digitale kennistoetsen worden afgenomen met het programma Quayn. De Quayn-toetsen bestaan uit 60 vragen en duren 60 minuten.</p> <p>Na afloop van de toetsafname verschijnt het percentage goed beantwoorde vragen in beeld. Dit percentage dient als indicator voor het uiteindelijke resultaat.</p> <p>De toetscommissie maakt na afloop van de toetsperiode een analyse van de gemaakte toetsen en kan besluiten bepaalde items uit een toets te verwijderen in overleg met de toetsexpert(s).</p> <p>Hierdoor zal de cesuur bij de bekendmaking kunnen afwijken van de indicatie die na afloop van de toets op het beeld verscheen. Bij de bekendmaking van de toetsresultaten wordt naast een cijfer ook een rapportage verzorgd waarin de procentuele scores per toetsdomein zijn opgenomen.</p>

Uitwerking toetsvormen

Digitale kennistoets (Wintoets).

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen

De toets wordt afgenomen op Hogeschool IPABO. Er zijn geen hulpmiddelen toegestaan.

Inname condities toets

N.v.t.

Bijlagen

Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen

Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO

Deze bekwaamheidseisen zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen (Bussemaker, 2017). Deze geven toetsbare eisen voor het vak leraar basisonderwijs en geven de (minimale) bekwaamheid weer waar studenten aan het eind van de opleiding over dienen te beschikken. In de onderstaande tabel is aangegeven welke eisen er op Hogeschool IPABO aan het eind van het betreffende jaar moeten worden beheerst. In sommige gevallen betreft dit voor verschillende jaren dezelfde bekwaamheidseis.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKINHOUDELIJK BEKWAAM (VI)				
1	VI 1.1 De aanstaande leerkracht beheerst van alle leergebieden de leerstof van de aangeboden leeractiviteiten.	VI 2.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.	VI 3.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, en kent de theoretische achtergronden daarvan.	VI 4.1 De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel.
2	VI 1.2 De aanstaande leerkracht kan de leerstof samenstellen, kiezen of bewerken op dusdanige wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 2.2 De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 3.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	VI 4.2 De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKDIDACTISCH BEKWAAM (VB)				
3	VD 1.3 De aanstaande leerkracht stelt leerdoelen bij de vakinhoud en kan deze afstemmen op het niveau en de kenmerken van de doelgroep.	VD 2.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 3.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	VD 4.3 De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
4	VD 1.4 De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.	VD 2.4 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	VD 3.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	VD 4.4 De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.
5	VD 1.5 De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.	VD 2.5 De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.	VD 3.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren, op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak analyseren en bijstellen.	VD 4.5 De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
6	<p>PB 1.6 De aanstaande leerkracht werkt tijdens de uitvoering van zijn leeractiviteiten aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat.</p>	<p>PB 2.6 De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>	<p>PB 3.6 De aanstaande leerkracht kan, in samenwerking met collega's en andere professionals, een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat realiseren waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>	<p>PB 4.6 De aanstaande leerkracht kan met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's en andere professionals een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen realiseren waarmee de aanstaande leerkracht bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.</p>
7	<p>PB 1.7 De aanstaande leerkracht herkent pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën passend bij de doelgroep.</p>	<p>PB 2.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelings-theorieën en gedragswetenschappelijke theorieën.</p>	<p>PB 3.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.</p>	<p>PB 4.7 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.</p>

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
8	<p>PB 1.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de groep.</p>	<p>PB 2.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.</p>	<p>PB 3.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>	<p>PB 4.8 De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de individuele leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.</p>
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
9	<p>BPB 1.9 De aanstaande leerkracht werkt aan zijn eigen ontwikkeling door op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 2.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 3.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).</p>	<p>BPB 4.9 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ medecursisten/ opleidingsdocenten/ andere professionals).</p>

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
10	<p>BPB 1.10 De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven.</p>	<p>BPB 2.10 De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 3.10 De aanstaande leerkracht kan op systematische wijze, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven gegevens verzamelen en analyseren en kan hier conclusies aan verbinden.</p>	<p>BPB 4.10 De aanstaande leerkracht maakt flexibel gebruik van een onderzoeksproces: formuleert een beantwoorbare onderzoeksvraag en verzamelt systematisch, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven data om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, hanteert passende methodes van analyse en kan daar conclusies aan verbinden.</p>
11	<p>BPB 1.11 De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 2.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 3.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.</p>	<p>BPB 4.11 De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.</p>

Nuttige adresgegevens

Website www.ipabo.nl

Decanaat/Vertrouwenspersonen

Amsterdam: Rob Moggré / José Riepstra
e-mail: r.moggre@ipabo.nl / j.riepstra@ipabo.nl

Alkmaar: Ans Koopman
e-mail: a.koopman@ipabo.nl

Examencommissie

e-mail: examencommissie@ipabo.nl

Teamleider: Sonja Stuber
e-mail: s.stuber@ipabo.nl